

SLOVENIJA: PORTRET DRŽAVE

Karel Natek in Marjeta Natek: Slovenija: portret države. Izdala in založila Natek in ostali, d.n.o., 203 str. Ljubljana 2008.

Konec leta 2008 sta geografa Karel in Marjeta Natek izdala knjigo o značilnostih in zanimivostih Slovenije. Knjiga *Slovenija: portret države* je posodobljena in v zasnovi delno spremenjena izdaja priročnika o značilnostih in delovanju države *Slovenija: geografska, zgodovinska, pravna, politična, ekonomska in kulturna podoba*, ki sta jo Karel in Marjeta Natek izdala leta 1998. Priročnik je razen geografov dosegel

širok krog uporabnikov in bil zelo ugodno sprejet, podobna usoda se obeta tudi *Portretu države*. Ta se že na prvi pogled loči od svojega priročniškega predhodnika po večjem formatu in bogati tehnični opremitvi ter po tej plati spominja na številne barvne monografije o Sloveniji, ki so izšle v letih po osamosvojitvi. Vsebinsko pa je knjiga veliko pestrejša, saj zgoščeno, strokovno, vendar dovolj poljudno predstavlja naravno- in družbenogeografske, zgodovinske, politične in gospodarske značilnosti Slovenije, ki jih na koncu zaokrožuje še predstavitev vseh pomembnejših naravnih, zgodovinskih, turističnih in drugih zanimivosti v državi.

Knjiga je sestavljena iz dveh delov: *Značilnosti Slovenije* in *Zanimivosti Slovenije*. Dobršen del prve polovice knjige zavzema prikaz osnovnih geografskih dejstev o Sloveniji. Avtorja najprej predstavita lego in položaj, za katera je značilna stičnost in prehodnost, v nadaljevanju pa glavne poteze naravnih pokrajin, ki izhajajo iz lege Slovenije na stiku štirih velikih naravnih enot Evrope: Alp, Sredozemlja, Dinarskega gorstva in Panonske nižine. Pri predstavitvi pokrajin dajeta precejšen poudarek reliefnim razmeram, zato je ta pokrajnotvorna prvina v poglavju *Narava*, kjer so pregledno razloženi geološki razvoj in kamnine, podnebje, vodne razmere, prsti in rastje, izpuščena. Podobno kot naravne razmere predstavita tudi prebivalstvene in poselitvene značilnosti Slovenije. V sklopu tega poglavja orišeta razvoj in strukturne značilnosti prebivalstva, glavne poteze mestnih in podeželskih naselij, ne manjka niti predstavitev Slovencev zunaj meja Slovenije, tako v zamejstvu kakor po svetu.

Pred obsežnim poglavjem o gospodarskih razmerah, s katerim je zaokrožen prikaz značilnosti naše države, sta še krajši poglavji o zgodovinskem razvoju in državni ureditvi. Oris slovenske zgodovine je z vidika različnih obdobij prikazan uravnoteženo, pri časovni orientaciji bo bralcu v veliko pomoč tabelarični prikaz pomembnejših datumov v slovenski zgodovini. Državna ureditev je opisana z vidika načela delitve oblasti na zakonodajno, izvršilno in sodno oblast. Poglavje zaključuje oris stanja lokalne samouprave, kjer je nakazan tudi proces ustanavljanja političnih pokrajin kot druge ravni lokalne samouprave. Poglavje o gospodarstvu je eno najobsežnejših v knjigi. Po kratkem zgodovinskem pregledu razvoja slovenskega gospodarstva sledi podroben prikaz aktualnega gospodarskega stanja

po dejavnostih, od primarnega pa do terciarnega sektorja. Tekstovni del je podkrepjen s številnimi tabelaričnimi prikazi statističnih podatkov.

V drugem delu knjige, *Zanimivosti Slovenije*, so po abecednem vrstnem redu nanizani prikazi naravnih, zgodovinskih, arhitekturnih, kulturnih, turističnih in drugih zanimivosti, ki po izboru avtorjev zaokrožujejo nadvse pisan mozaik, ki ga predstavlja Slovenija. Opisanih in v veliki večini tudi s sliko predstavljenih je več kot 120 bolj, nekaj pa tudi manj poznanih točk, ki bi jih povprečno razgledan prebivalec Slovenije bržčas moral poznati. Niz teh zanimivosti je lahko tudi izhodišče za načrtovanje nedeljskih izletov.

Knjiga je napisana v lepem strokovnem jeziku, ki bo brez težav razumljiv širokemu krogu uporabnikov. Priljudno deluje tudi njena zunanja podoba, saj je lepo oblikovana, pregledna in bogato opremljena s fotografijami in ostalimi grafičnimi prilogami. Posebno težo ji dajejo tabelarični prikazi, iz katerih lahko uporabnik črpa številne podatke. Namenjena je vsem tistim poklicnim profilom, ki za učinkovito delovanje potrebujejo kompleksno znanje o državi Sloveniji in njenem prostoru. Ob geografih so to na primer politiki na vseh ravneh odločanja, upravljavci in načrtovalci dejavnosti v prostoru, novinarji, s pridom jo bodo v roke vzeli šolniki, pa tudi mnogi, ki jim je domoznanstvo le hobi. Predstavitev knjige lahko zaključimo z besedami, ki sta jih avtorja v nekoliko drugačni obliki sicer zapisala že v predgovoru k priročniku o značilnostih in delovanju države Slovenije, veljajo pa tudi za *Portret države* – da je knjiga namenjena sodobnemu, vedno hitečemu človeku, saj so v njej zgoščeno in v poljudnem jeziku predstavljene značilnosti in zanimivosti Slovenije, ki bolj ali manj krojijo življenje vsakega posameznika in celotne naše skupnosti.

Darko Ogrin